

Η εκμετάλλευση των τουριστών

Του Βασιλη Νεδου

Τι αγοράζει κάποιος στην τουριστική Ελλάδα με 60 ευρώ το βράδυ; Είναι ένα ερώτημα το οποίο χωράει αρκετές, πολύ περισσότερες από μία, απαντήσεις. Κυρίως, διότι καθένας έχει μια προσωπική ιστορία να διηγηθεί. Με εξήντα ευρώ διανυκτερεύει κάποιος σε ήσυχο διώροφο οίκημα με θέα στη θάλασσα και εξαιρετική αρχιτεκτονική, εναρμονισμένη με το περιβάλλον στη Στούπα Μεσσηνίας. Για την ίδια περίοδο, με το ίδιο αντίτιμο μπορεί να διαμείνει σε ένα άθλιο, βρώμικο δωμάτιο -που διαφημίζεται ως «apartments»- στο Μαρμάρι Ευβοίας.

Στην πρώτη περίπτωση μια τηλεφωνική κράτηση αρκεί, στη δεύτερη απαιτείται ο αριθμός πιστωτικής κάρτας. Εκ του αποτελέσματος αποδεικνύεται ότι στην πρώτη περίπτωση, ο ιδιοκτήτης της μονάδας, αισθάνεται -και δικαίως- αυτοπεποίθηση, για το προϊόν που πωλεί μέσω Διαδικτύου, ο δεύτερος φοβάται -εξίσου δικαιολογημένα- ότι ο πελάτης μόλις αντικρίσει το δωμάτιο το οποίο διαφημίζεται ως «apartment» θα προτιμήσει να κοιμηθεί κάτω από κάποιο δέντρο, παρά να δώσει τα 60 ευρώ.

Στην Ελλάδα από τη δε-

καετία του '70 και, ιδιαίτερα, του '80 και την εκτόξευση του μαζικού τουρισμού, η ταμπέλα «rooms to let» έγινε σήμα κατατεθέν μιας ολόκληρης κουλτούρας. Σήμερα δεν αποτελεί τίποτε άλλο παρά σημάδι

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

οπισθοχώρησης και παρακμής. Τη στιγμή που στη χώρα λειτουργούν μικρού μεγέθους μονάδες «μπουτίκ» (βλέπε Σαντορίνη) ή θέρετρα (όπως το γνωστό στη δυτική Μεσσηνία), που έχουν εξαιρετικά χαμηλές τιμές σε σχέση με αυτό που

προσφέρουν, δεν μπορεί να εξακολουθούν να υφίστανται τόσο χαμηλού επιπέδου υπηρεσίες και, μάλιστα σε αντίτιμο κραυγαλέα αντίθετο προς την πραγματικότητα.

Όπως φαίνεται, στο συγκε-

κριμένο πεδίο, η αγορά δεν λειτουργεί. Και τούτο διότι καθένας μπορεί να διαφημίσει το παράπηγμα που έχτισε ως σουίτα του «President Wilson» της Γενεύης ή του «Georges V» στο Παρίσι. Και, με αυτό τον τρόπο, ως λαθρεπιβάτης

μιας ολόκληρης αγοράς, να εξασφαλίσει την επιβίωσή του. Το κακό της υπόθεσης είναι ότι όποιος ανυποψίαστος αλλοδαπός τουρίστας, έχει την ατυχία να πέσει σε κάποιον ψευδοεπιχειρηματία, ο οποίος παραπλανά για τις υπηρεσίες που παρέχει, δεν πρόκειται να επιστρέψει ποτέ ξανά στην Ελλάδα.

Όποιος φεύγει από την Ιαπωνία, τη Γερμανία, την Αγγλία, τη Γαλλία, δαπανά ένα αξιοσέβαστο προϋπολογισμό για να ταξιδέψει σε μια χώρα που του φαίνεται εξωτική. Η απογοήτευση που βιώνει όταν γίνεται αντικείμενο τόσο

εμφανούς εκμετάλλευσης, γεννά μέσα του μια γενικότερη αρνητική εικόνα για τη χώρα. Ο τουρισμός, όπως διακηρύσσουν συνέχεια και δικαίως ξενοδόχοι και λοιποί παράγοντες της συγκεκριμένης αγοράς, είναι «βαριά βιομηχανία» για τη χώρα, καθώς εκπροσωπεί περί το 15% του ελληνικού ΑΕΠ και, σύμφωνα με ορισμένους υπολογισμούς το 2020 θα ξεπερνά το 20%, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και για την απορρόφηση τμήματος των ανέργων. Η τύχη του δεν μπορεί να αφήνεται στα χέρια ερασιτεχνών και επιτηδείων.

Η ΑΥΓΗ

Εκπλειστηριάζουν και την κοινή λογική...

Στα 60 δισ. ευρώ υπολογίζεται η αξία των επισφαλών τραπεζικών δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών και χορηγήσεων) κι ακόμη δεν έχει αρχίσει η σχετική έρευνα της Blackrock. Σύμφωνα με πληροφορίες, ορισμένες τράπεζες έσπευσαν να πουλήσουν σε ξένα funds, σε χαμηλές τιμές (20 σεντ στο ένα ευρώ), στεγαστικά δάνεια, ώστε να εξωραϊσουν τη θέση τους ενόψει ανακεφαλαιοποίησης και τώρα δεύτερου γύρου stress test.

Η ανακίνηση θέματος κατάργησης της απαγόρευσης πλειστηρισμών για την πρώτη κατοικία είναι προμελετημένη κίνηση. Διευκολύνει τους νέους κατόχους των δανείων να κινητοποιήσουν τον μηχανισμό της κατάσχεσης, ο οποίος θα επιφέρει ραγδαία υποτίμηση της αξίας των ακινήτων. Σήμερα οι αξίες πέφτουν χωρίς να γίνονται πράξεις, δηλαδή συγκρατούνται... φανταστικά! Όταν αρχίσουν, έστω περιπτώσιολογικά, οι κατασχέσεις, θα δημιουργηθεί νέα μονάδα σύγκρισης με τις αγοραίες τιμές. Η υποτίμηση των ακινήτων θα αποτελέσει νέα ευκαιρία για αγορές από ξένους σε εξευτελιστικές τιμές. Η JP Morgan συνιστά στους επενδυτές - πελάτες της να τοποθετηθούν στην ελληνική αγορά ακινήτων (τη θεωρεί τρίτη διεθνώς επικερδή το-

ποθέτηση) και μάλιστα τους καλεί να πάρουν δάνειο από ελληνικές τράπεζες ώστε να επωφεληθούν από το ενδεχόμενο επιστροφής της χώρας στη δραχμή, για το οποίο, φυσικά, κερδοσκοπεί ασύστολα η JP Morgan (βλέπε άρθρο του καθηγητή Β. Δρουκόπουλου στην «Αυγή» της Κυριακής, 21.7.2013).

Φυσικά, τα «κοράκια» δεν ενδιαφέρονται για τα δυάρια στην πλατεία Αμερικής, αλλά για ακίνητα-φιλέτα, εμπορικά ή με προοπτικές τουριστικής εκμετάλλευσης ή πολυτελείς κατοικίες. Αλλά, για να πέσουν οι τιμές, ακόμη και σε αυτά τα ακίνητα, πρέπει να υπάρξει συνολική «διόρθωση», δηλαδή υποτίμηση της αγοράς ακινήτων.

Η υπερφορολόγηση των ακινήτων, όπως και η εκπώχευση χιλιάδων νοικοκυριών, είναι δύο παράγοντες που επενεργούν στην αύξηση της προσφοράς και εμμέσως στην υποτίμηση των αξιών. Μέχρι στιγμής, εξ αντικειμένου, η μεγάλη προσφορά κρατικών ακινήτων σε χαμηλές αξιολογήσεις λειτουργεί ως μαγνήτης για τα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα. Όταν, όμως, έρθει η ώρα τα funds να διεκδικήσουν τα δάνεια για τα υποθηκευμένα ακίνητα που έχουν αγοράσει από τις ελληνικές τράπεζες, τότε η κατάσταση θα αλλάξει.

Και είναι πιθανό να αναπτυχθούν κινήματα αντίστασης, όπως στην Ισπανία.

Η κατοικία, και μάλιστα η πρώτη, αποτελεί ιερό καταφύγιο για τον Έλληνα. Συμβολοποιεί κόπους ετών, κοινωνικό στάτους, αλλά και στοιχειώδη διασφάλιση μέσα σε μια οικονομία που συνεχώς διαλύει την προσωπική και τη συλλογική υπόσταση των πολιτών.

Τότε ίσως αποδειχτεί το μοιραίο λάθος για την τρόικα... Προκαλεί ερωτήματα η στάση της κυβέρνησης να ανακινεί θέμα κατασχέσεων. Πάει γυρεύοντας; Είναι τόσο δεσμευμένη να εκτελέσει κι αυτό το «συμβόλαιο»; Μπορεί και ν' ακολουθεί την τακτική του Χότζα, ο οποίος απειλούσε με τα χειρότερα, ώστε τελικώς να γίνουν αποδεκτά με... ικανοποίηση τα κακά! Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι κατασχέσεις των ακινήτων δημιουργούν νέα πραγματικότητα που θα επιδεινώσει την ήδη διαταραγμένη σχέση της κυβέρνησης με την κοινωνία. Και μάλιστα χωρίς να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο νέας τραπεζικής κρίσης. Είναι τόσο μεγάλος ο δογματισμός και η αδηφαγία των πιστωτών, ώστε στην υπερβολή τους προχωρούν σε κατάσχεση ακόμη και εις βάρος της... κοινής λογικής!

ΤΟ ΒΗΜΑ Φτάνει πια με τις Κασσάνδρες...

Είναι αξιοπερίεργο, ότι κάθε φορά που τείνει να διαμορφωθεί ένα θετικό κλίμα για την ελληνική οικονομία, αρχίζουν να εμφανίζονται εκθέσεις και δημοσιεύματα που προδιαγράφουν ένα δυσόιο μέλλον. Ελάχιστες βδομάδες μετά την έκθεση της τρόικας και την απόφαση για εκταμίευση της δόσης, λίγο μετά την συνάντηση Ομπάμα-Σαμαρά και τις δηλώσεις του αμερικανού προέδρου, ότι δεν αρκεί η λιτότητα αλλά χρειάζονται και αναπτυξιακές ενέσεις για να αντιμετωπιστεί η κρίση, έρχεται η Μπούντεσμπανκ, η κεντρική γερμανική τράπεζα δηλαδή, με μια μυστική υποτίθεται έκθεση της, να δημιουργήσει ένα αρνητικό κλίμα, υποστηρίζοντας ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί και νέα δανειακή στήριξη από το 2014.

Τις εκτιμήσεις αυτές έσπευσε βέβαια να τις διαψεύσει το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών, υποστηρίζοντας ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος αναπροσαρμογής του ελληνικού προγράμματος παραπέμποντας και στην έκθεση της τρόικας. Ωστόσο είναι προφανές ότι οι εντυπώσεις από την έκθεση της Μπούντεσμπανκ, σε συνδυασμό με μια σειρά άλλα δημοσιεύματα και σχόλια για την ανάγκη νέου κουρέματος του χρέους παραμένουν...

Κι όλα αυτά την ίδια ώρα που το ελληνικό υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωνε ότι παρά την ένταση της

ύφεσης, η χώρα μας έχει καταφέρει μια απίστευτη δημοσιονομική προσαρμογή, αφού σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία ο προϋπολογισμός εμφανίζει πρωτογενές πλεόνασμα 2,6 δισ. αντί για έλλειμμα 3,1 δισ. που προέβλεπαν οι εκτιμήσεις της τρόικας... Παρά τα προβλήματα δηλαδή, παρά την αναστασιατικότητα του κρατικού μηχανισμού η Ελλάδα, όχι απλώς εκπληρώνει τους στόχους που έχουν θέσει οι δανειστές, αλλά βρίσκεται σε πολύ καλύτερη θέση. Φυσικά το τελικό αποτέλεσμα θα προκύψει στο τέλος του χρόνου, αλλά είναι φανερό ότι δημοσιονομικά τουλάχιστον, η βελτίωση που έχει επιτευχθεί, τις τεράστιες βέβαια θυσίες των ελλήνων πολιτών, είναι δεδομένη και αναμφισβήτητη.

Προβλήματα και καθυστερήσεις φυσικά υπάρχουν. Αλλά δεν δικαιολογούν αυτή τη συνεχή μεμφιορία και τη σεναριολογία της μιζερίας και της κατατροφής. Σε τελευταία ανάλυση, αρκετά έχουμε πληρώσει μέχρι σήμερα, όχι μόνο τις δικές μας παλινωδίες, αλλά και τις αντίστοιχες των ευρωπαϊκών εταιριών μας. Ας τελειώνουμε λοιπόν κάποια στιγμή με τις αυτοεκπληρούμενες προφητείες κάθε λογής ειδημόνων και μη, που ζημιιά προκαλούν σε μια χώρα, που σε μια άνευ προηγουμένου ύφεση, αγωνίζεται, με βαρύτερες θυσίες, να βρει την έξοδο από το τούνελ...

MAJESTIC TRAVEL

Το μεγαλύτερο Ελληνικό ταξιδιωτικό γραφείο

405 Elizabeth Street, Surry Hills NSW 2010
• p. 9281 2288 • e. holidays@majestictravel.net.au

ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΝΤΑΖΗ